

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ НОВИ ПАЗАР
9900 гр. Нови пазар, ул. "Васил Левски" № 3
тел./факс: +359 +0537 / 40-15
e-mail: obs_npazar@abv.bg

Община Нови пазар е сертифицирана по ISO 9001:2015

РЕШЕНИЕ
№ 223

по Протокол № 22 от 25.03.2021 год.
от редовно заседание на Общински съвет Нови пазар

Относно: Приемане на мониторингов доклад за изпълнението на дейностите в Общински План за действие за интегриране на ромите и гражданите, живеещи в сходна на ромите ситуация в Община Нови пазар /2016-2020/.

(кворум: 18, общ брой гласували съветници: 18 в т.ч. „ЗА” – 18, „ПРОТИВ” – 0, „ВЪЗДЪРЖАЛИ СЕ” – 0)

На основание чл. 21, ал. 1, т.12 от ЗМСМА, Общински съвет Нови пазар

РЕШИ:

1. Приема мониторингов доклад за изпълнение на дейностите в Общински план за действие за интегриране на ромите и гражданите, живеещи в сходна на ромите ситуация в Община Нови пазар /2016-2020/.

Приложение: Мониторингов доклад

ИВАН ГАНЧЕВ /п/
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТ НОВИ ПАЗАР

МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ И ГРАЖДАНТЕ, ЖИВЕЕЩИ В СХОДНА НА РОМИТЕ СИТУАЦИЯ В ОБЩИНА НОВИ ПАЗАР (2016-2020)

ВЪВЕДЕНИЕ:

Планът за действие на община Нови пазар за интегриране на ромите и гражданите живеещи в сходна на ромите ситуация в община Нови пазар (2016-2020), наричан по-нататък Плана, е неразделна част от Областната стратегия на Шуменска област в изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020) и Общинската стратегия /2012-2020г./. Планът за действие на община Нови пазар за интегриране на ромите и гражданите, живеещи в сходна на ромите ситуация (2016-2020), отчита ситуацията на тази общност в общината от социално-икономическа и демографска гледна точка.

Изпълнението на Плана има за цел да повиши статуса на ромите и гражданите, живеещи в сходна на ромите ситуация в община Нови пазар до нивата на статуса на мнозинството от населението в община Нови пазар и включването им във всички форми на обществен, икономически и културен живот.

**ОСНОВНИТЕ ПРИОРИТЕТИ НА СТРАТЕГИЯТА СА ОБРАЗОВАНИЕ,
ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ, ЗАЕТОСТ, ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ, ВЪРХОВЕНСТВО НА
ЗАКОНА, НЕДИСКРИМИНАЦИЯ, КУЛТУРА И МЕДИИ.**

ПРИОРИТЕТ „ОБРАЗОВАНИЕ“

Оперативна цел: Обхващане и задържане на ромските деца, и ученици в образователната система, осигуряване на качествено образование в мултикултурна образователна среда

На територията на община Нови пазар има девет детски градини с целодневна организация, две средни неспециализирани и четири основни училища, две професионални гимназии, един Център за специализирана образователна подкрепа и един Център за подкрепа на личностното развитие.

Всички деца на територията на общината имат равен достъп до качествено образование, както за детските градини, така и за училищата. През последните години е налице тенденция за повишаване на мотивацията за участие в учебно-възпитателния процес.

Понастоящем образователното ниво на ромите в община Нови пазар е на задоволително ниво. Данните, обаче сочат, че се запазва тенденцията много от младите роми рано да напускат училище, поради миграция на семействата към големите градове и чужбина, а това е пречка за тяхната по-нататъшна интеграция на пазара на труда.

Недостатъчен е броят на ромските младежи, които се обучават в средните училища и университети, но факт е, че вече има такива със средно и дори с висше образование.

По данни на директорите на училищата в община Нови пазар, през периода 2019/2020 г. са отпаднали общо 32 ромски деца, преди да са завършили образованието си, което в процентно съотношение спрямо общия брой ученици в общината е 2 %. От тях по собствено желание са напуснали 20 деца и 12 деца, които са посочили като причина семейни и социални проблеми.

Идентифицират се следните проблеми в областта, които затрудняват обучението и възпитанието на учениците от ромски произход:

- трудности при адаптиране в училище, поради недоброто владение на български език и липса на училищна готовност;
- нередовно и неритмично посещаване на учебни занятия;
- натрупани пропуски при овладяването на знания и умения, които се задълбочават в годините;
- ниският стандарт на живот, преместване в друго населено място, неграмотност на част от възрастните роми, слабата заинтересованост от страна на родителите и липсата на ефективни санкции;
- сегрегирани училища.

С цел преодоляване на изложените проблеми, активно се работи за включване на деца и ученици от етническите малцинства в извънкласни, и извънучилищни дейности, курсове с цел тяхната интеграция.

За поредна година, училища от общината взеха участие в проект на ЦМДЕТ „Амалипе” - „Всеки ученик ще бъде отличник”, който включва обмяна на добри практики, срещи, дискусии, спортни турнири с цел овладяване на проблемите с ранното отпадане на учениците от училище. Други програми и проекти, в които са взели участие училища от общината са: „Равен шанс – достъп до средно образование”, „Заедно можем повече”, „Равен шанс” към Тръст за социална алтернатива, проект на Асоциация „Интегро” гр. Разград, партньорство с ЖРС „Хаячи” по програма на УНИЦЕФ „Глобално образование”.

Съгласно Постановление № 100 от 8 юни 2018 г. за създаване и функциониране на механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, във всяко населено място, където има училище и детска градина е сформирал екип, в който са включени представители на образователни институции, РУО, МВР, Държавна агенция за закрила на детето.

Училищата в община Нови пазар, съвместно с ЦОП гр. Нови пазар, работят с родителите по различни инициативи, което включва и провеждане на родителски срещи в сградата на ЦОП гр. Нови пазар, която се намира в ромския квартал.

Класните ръководители са разработили, а директорите утвърдили в училищата годишни планове за часа на класа при съобразяване разпределението на тематичните области по приложение № 5 от Наредба № 13 от 21.09.2016г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, и според интересите и възрастта на учениците, и с тяхно участие.

Продължава проект „Подкрепа за успех”, който стартира на 28.02.2019 г. В него взимат участие СУ „Васил Левски” – гр. Нови пазар, ПГХТ „Асен Златаров”, ОУ „Н.Й.Вапцаров” гр. Нови пазар, ОУ „Христо Ботев” с. Памуклии, ОУ „Васил Левски” с. Мировци. Проектът е за подкрепа на всички деца, които имат затруднения с усвояване на учебното съдържание по различни предмети. Основната цел е да се подпомогне равния достъп до качествено образование и по-пълното обхващане на учениците в училищното образование чрез дейности за преодоляване на затруднения в обучението и пропуски при усвояването на учебното съдържание, както и за развитие на потенциала и възможностите им за успешно завършване на средно образование и за бъдеща социална, професионална и личностна реализация.

В резултат на дейностите трябва да се постигне намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система и системата на обучение, както и към повторното им включване. Фокусът е към ученици в начален и прогимназиален етап. В зависимост от индивидуалните потребности ще се извършват дейности за допълване, развитие и надграждане на компетентности, придобити в задължителните часове, както и за мотивиране на учениците за задържане в училище и за предотвратяване на преждевременното напускане.

На 15.10.2019 г. стартира изпълнението на проект на МОН BG05M2OP001-2.012-0001 „Образование за утрешния ден”. Общата цел на проекта се изразява във въвеждането и

поддържането в национален мащаб и популяризирането на референтен модел за насърчаване на придобиването на по-голяма цифрова компетентност и въвеждането на системен и комплексен институционален подход на МОН за интегриране на образователните технологии, както и за насърчаване и мотивация за тяхното използване. С проекта се цели отварянето на образованието и образователните институции към дигиталните технологии чрез внедряването на нови решения за по-добро персонализирано обучение, което да позволи на учителите да предприемат мерки с по-точни и ефективни подходи към всеки отделен учаш и повишаване на мотивацията чрез насърчаване на самостоятелното обучение и самооценка, включително извън класната стая. Чрез проекта ще се създадат предпоставки за ускоряване на процесите на интеграция на деца, застрашени от отпадане и/или изоставане от дигитални знания и умения, както и на деца със специални образователни потребности, т.е. очаква се проекта да има и социализиращ ефект. Нуждата от модернизация на образованието чрез дигитализация ще бъде подкрепена чрез провеждане на информационни кампании за важността и общите или конкретни ползи за обществото.

Проект „Всеки ученик ще бъде отличник“ стартира през 2015 г. и продължи до септември 2020 г. Проектните дейности са насочени към превенция на отпадането и задържане на ромските деца в училище, увеличаване на броя на реинтегрираните / записаните отново в училище деца, увеличаване на броя на възрастните роми, включени във форми на учене през целия живот, чувствително увеличаване на процента на ромските младежи, които продължават своето образование в средни училища/ гимназии.

ПРИОРИТЕТ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ“

Оперативна цел: Осигуряване на равенство в достъпа до качествени здравни услуги и превантивни програми.

Важна роля за постигането на тази цел имат общината, неправителствените организации, Регионалната здравна инспекция, Дирекция „Социално подпомагане“, Семейно-консултативен център, личните лекари и здравните медиатори, които са назначени в общината.

Здравното обслужване на населението на територията на община Нови пазар е организирано от добре изградена и структурирана мрежа от здравни заведения.

Здравеопазването в ромската общност е комплексен проблем. Част от ромското население е неосигурено или с прекъснати здравноосигурителни права.

И през 2020 г., МКБППМН съвместно с ЦОП, организираха и проведоха информационни кампании, беседи и дискусии в училищата по различни теми – насилие, трафик на хора, СПИН, тютюнопушене, наркотици, здравословно хранене и др.

В ЦОП се предлагат специализирани услуги в подкрепа на детето – работа с деца преживели насилие; с деца с отклоняващо се поведение и изграждане на социални и житейски умения; груповата работа с деца в риск, работа с деца с наднормено тегло и работа с деца с логопедични проблеми. При работата си психолозите отчитат положителни резултати, като през този период не са установени нови противообществени прояви на малолетните.

Към момента в община Нови пазар работят двама здравни медиатори.

Като добра практика и ангажираност към изпълнението на дейностите, заложили в Плана, можем да посочим работата и на ЦОП „Милин камък“ № 2, която обединява комплекс от интегрирани социални, здравни, образователни услуги и мерки за превенция и подкрепа на малки деца и семейства в риск с голям мобилен компонент за обхващане на най-уязвимите общности, живеещи в обособени квартали или в изолирани населени места в общината. Същевременно, чрез мобилната работа, те предоставят междусекторни услуги в съответствие с потребностите на семействата и децата в риск от сегрегираните общности, които на

практика са останали извън обсега на социалните и другите обществени услуги. В дългосрочен план те допринасят за постепенното преодоляване на нарушеното доверие към държавните и общински институции, към обществените услуги, включително към отделите за закрила на детето (ОЗД) сред маргинализираните групи и семейства.

Здравеопазването в ромската общност е комплексен проблем. Част от ромското население е неосигурено или с прекъснати здравноосигурителни права.

ЦОП Нови пазар, Община Нови пазар и НПО „Хаячи“ проведеха кампании за имунизирани на населението /32 лица/, профилактични прегледи /50 лица/, както и консултации /207 лица/, гинекологични прегледи /500 лица/.

На 11.02.2020г се проведе работна среща за учредяване на координационен механизъм за подобряване на достъпа до здравни услуги на здравно неосигурената бременна жена. Срещата е по проект „Светът на детството – приказка със щастлив край“ на ЖРС „Хаячи“ изпълняван по проект „С грижа от 0 до 3“ за подобряване на майчиното и детско здраве сред ромска общност, от фондация „Тръст за социална алтернатива“ с финансиране от фондация „Отворено общество“.

През март 2020 г. се проведе информационна кампания, свързана с опазването на публичното здраве в опит да бъде забавено разпространението на коронавируса. Раздадени са материали с информация за корона вируса, както видовете превантивни мерки, които могат да предприемат лицата, живеещи в ромската махала. Бяха обхванати предимно хора, които нямат достъп до социални мрежи, национални телевизии и вестници. Екипът на ЖРС „Хаячи“ заедно със здравни медиатори и образователния медиатор консултираха хората и ги съветваха да мият ръцете си по-често и по-дълго. Това се налага, тъй като вируса може да оцелее за известно време върху някои повърхности. Хората трябва да мият ръцете си винаги когато се приберат от работа, когато кашлят и кихат и преди да ядат или да пипат храна. Много от хората не знаеха, че трябва да уведомят личните си лекари, че са се прибрали от чужбина и трябва да бъдат 14 дена в домашна карантина.

ПРИОРИТЕТ „ЗАЕТОСТ“

Оперативна цел: Подобряване на достъпа до пазара на труда и повишаване на дела на заетите.

Основна роля за реализацията на дейностите за постигане на целта има общинска администрация и Дирекция „Бюро по труда“, чрез мерки и програми за заетост.

Активната политика на пазара на труда е насочена към следните основни целеви групи: безработни младежи до 29 г. възраст с подгрупа до 24 г., младежи, които нито се обучават, нито са заети; безработни над 50 г. възраст; продължително безработни лица; безработни с ниска или нетърсена на пазара на труда професионална квалификация и недостиг на ключови компетентности, в т.нар. безработни с ниско образование (включително от ромски произход); хора с увреждания; лица извън работната сила, желаещи да работят т.нар. обезкуражени лица.

Броя на регистрирани безработни лица, самоопределящи се като роми към 31.12.2020 г. е 172.

През 2020 г. на 107 безработни лица от ромската етническа общност е осигурена заетост, в т.ч. включени в:

- Програми и проекти за заетост и обучение – 49 лица;
- Проекти по ОП „РЧР“ – 14 лица;

- Насърчителни мерки по ЗНЗ – 2 лица;
- Устроени на работа на първичен пазар на труда – 42 безработни лица.

Забелязва се тенденция за увеличаване на времето на престой на безработните на трудовия пазар. Нивото на образование е фактор при съкращенията, по-бързо се освобождават тези с по-ниски нива на образование. Дирекция Бюро по труда – Нови пазар активно реализира държавната политика за насърчаване на заетостта и закрила при безработица и популяризира текущите програми и насърчителни мерки за заетост сред работодателите в региона. Това дава положително отражение на местния трудов пазар поради факта, че обхваща голяма част от рисковите групи.

Устройването на работа на лицата, без образование и квалификация, в повечето случаи е възможно само чрез субсидирани работни места. Това са предимно лица от ромски произход. Майките с деца до 3 годишна възраст, както и хора с увреждания, които трудно намират реализация, особено, ако са от ромски произход.

ПРИОРИТЕТ „ ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ ”

Оперативна цел: Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура.

Като цяло инфраструктурата в кварталите и населените места, в които преобладава тази група от населението, е в добро състояние. Изградена е електрическа и водопроводна мрежа, но на места липсва канализация. Не липсват и отделни имоти, в които няма ток и вода.

Община Нови пазар не разполага с точна информация за общия брой на незаконните постройки. Броя на незаконните строежи през годините се записва в регистър и се пази в архив, но всички те са констатирани на база жалби, сигнали и др.

Съществуват терени, които обитава целевата група, които нямат изработени кадастрални карти и регистри към тях.

Работи се за извършване актуализации на подробни устройствени планове на съществуващи терени.

Община Нови пазар води активна политика на поддържане на жилищен фонд за социално слаби и крайно нуждаещи се граждани. Дейността е свързана с проучване, управление и разпореждане с общинска собственост, поддържане на картотека на крайно нуждаещи се граждани.

През месеците септември и октомври 2020 година, Сдружение „Хаячи“ с подкрепата на Фондация С.Е.Г.А. по проекта Глобално образование на местно ниво по Цел 11 „Трансформиране на градовете и селищата в приобщаващи, безопасни, адаптивни и устойчиви места за живеене“ реализира проект „Моят град“ в партньорството с Професионална гимназия по селско стопанство, Център за обществена подкрепа Нови пазар, Община Нови пазар.

Основна цел на тази инициатива беше ангажиране на млади хора за бъдещото на нашия град, за това какъв да е градът ни и предложения за достъп за всички до подходящо и безопасно жилище и основни услуги на достъпна цена, както и подобряване на съществуваща инфраструктура. Общо прески участници в Срещите и обученията от всички гореизброени институции 75.

По проекта са проведени пет срещи и две обучения на младежи с целева насоченост, относно мислене за подобряване на живот в нашия град и предложения за съоръжения, които искат да има в нашия град. Като резултат от срещите и обученията бяха направени

четири макета и следните предложения: градски басейн за деца, младежи без и с увреждания, детска сладкарница с детски кът за млади майки с малки деца, облагородяване на подхода към кв. „Дружба“, картинг писта.

ПРИОРИТЕТ „КУЛТУРА И МЕДИИ“

Оперативна цел: Създаване на условия за равен достъп на ромската общност до обществения културен живот и съхранение, и развитие на ромската традиционна култура и творчество.

През 2020 г. читалищата в община Нови пазар реализираха инициативи, свързани със съхраняване, развитие и популяризиране на специфичната етнокултура, с което създадоха условия за равен достъп на ромската общност до обществения и културен живот.

През последните години се забелязва стремеж към известна интеграция на част от по-заможните роми в обществото. Появява се тенденция за редовно посещение на детска градина и училище от децата им, но наред с това остава и желанието да се запазят и традиционните ромски обичаи.

Съвместно с учебните заведения се организираха различни културни и спортни мероприятия, в които се включиха и ученици от етническите малцинства.

И през настоящата учебна година факултативно в ОУ „Н.Й.Вапцаров“ четвъртокласниците изучават „Фолклор на етносите - ромски фолклор“.

ЦОП „Милин камък“ № 2 с подкрепата на УНИЦЕФ за България активно работи за откриване на талантиливи деца сред общността, чрез организиране на школи по изкуство, развиване на традиционни занаяти и провеждането на изложба – базар „Ромапрайт“. Разширяват се фолклорните групи и кръжоци на ромската общност/ученици/. Има много участия на творчески формации на етносите в национални събори и етнофестивали.

За изпълнението на Общинския план за интегриране на ромите и гражданите, живеещи в сходна на ромите ситуация в община Нови пазар от съществено значение е сътрудничеството на всички пряко ангажирани институции на местно ниво с представители на неправителствени организации и на ромската общност. Активното включване на ромите в цялостния процес на изпълнение, наблюдение и оценка е гаранция за успешната реализация на целите залегнали в Плана.

Една от най-големите пречки срещани при изпълнението на местния План за интеграция на ромите е закостенели традиции, според които живеят много от представителите на етноса. Традициите често спират еманципирането на ромите (особено при момичетата) и ги обричат на живот в затворени общности, ранен брак и многодетие, но без образователни или професионални квалификации, които да им помогнат при намирането на работа. Друга трудност е липсата на трудов и образователен медиатор.

ПРИОРИТЕТ „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ“

Оперативна цел: Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност, и на „език на омразата“.

Характерни за ромските групи са лошото социално – икономическо състояние, високата безработица, ниските доходи с някои изключения и незачитане нормите на поведение в обществото, което е предпоставка за извършване на престъпления с цел набавяне на средства за изхранване на семейството.

Има случаи в малките селищни места на самонастанили се ромски семейства в имоти, в които собствениците не живеят постоянно, което от своя страна води до разрушаване на личното имущество и нанасяне на материални щети.

За решаване на описаните по-горе проблеми се провеждат беседи с населението в ромските общности, разяснява се необходимостта от образование на децата им и ангажирането им в програми за временна заетост, като стремежът е постигане на ефективно взаимодействие с полицията за ограничаване на престъпните посегателства и нарушенията на обществения ред.

Усилията на Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни към Община Нови пазар и през 2020 г. бяха насочени в посока по-голяма ефективност на превенцията против противообществените прояви, като акцентът беше поставен върху корекционно-възпитателния аспект на дейността на комисията, както и по-пълноценното взаимодействие с институциите и организациите.

Сред голяма част от хората живеещи в населени места със смесено население, има отрицателна нагласа към ромите, но това не пречи на съвместното съжителство. Като цяло на територията на община Нови пазар няма констатирани междуетнически напрежения.

Пред всички заинтересовани страни – институциите, местните власти, неправителствените организации, включително и на организациите, работещи в областта на правата на човека, остава предизвикателството да работят за намаляването на социалните дистанции, за което важен фактор са икономическите причини, но не малко значение имат и битуващите все още негативни стереотипи. Преодоляването на тези предизвикателства изисква участието на цялата общественост, още по-активното включване на целевите групи в процесите на формиране и изпълнение на национални и местни политики, инициативи за популяризиране на културната идентичност на етническите общности, на добрите примери, постижения и др.